

OVERDENKING BIJ LC 3 VS 3 t/m 15

Het laatste zinnetje trof mij in het bijzonder in de evangelielezing van vanmorgen. *Het volk was vol verwachting*. Het is het woord dat het meest gekozen wordt om deze tijd van het jaar te typeren. Advent, dat is verwachting. En bij verwachting hoort vreugde. De vreugde die de naam van deze zondag roze kleurt: verheugt u!

Verwachting, het is een woord met een klank die hoort bij de jeugd, het jong zijn, het koesteren van grote verwachtingen van het leven, van de toekomst. Een grote openheid voor wat komen gaat. Ik las in een boek dat gaat over levensloop een tekst over jong zijn, waarin deze openheid heel sterk doorklinkt.

*Jong zijn is nieuwe wegen durven gaan
De weg vragen
en soms hem zelf zoeken
langs onbegaande wegen.
Het is een plaats vinden
in het drukke mensenverkeer,
jouw plaats.
Voorrang geven en krijgen.
Op kruispunten de juiste richting kiezen
en je toch mogen vergissen,
op je weg terugkeren.
Jong-zijn is vrij willen zijn
en toch grenzen moeten aanvaarden.
Vragen naar begrip
en je dikwijls onbegrepen voelen (...),
Leven van illusies
die als zeepbellen stukspringen
en toch blijven dromen.
Met je hoofd tegen de muur lopen
en daartoe ook de kans krijgen.
Jong zijn betekent leven met open handen
kansen grijpen
groeien.*

Bij het ouder worden vormen de dingen zich in het leven geleidelijk steeds meer, onmerkbaar, totdat we ze ons niet langer anders voor kunnen stellen dan zoals ze nu eenmaal geworden zijn. Het werk dat we doen, onze gewoonten, onze contacten, onze meningen, de dingen zoals ze zijn gelopen, de toestand in de wereld en de dingen die we niet veranderen kunnen waaraan we gewend zijn geraakt. Het leven gaat zijn gangetje en de horizon raakt langzaam dicht.

Als je een omschrijving zou moeten geven voor Johannes de Doper, dan zou je kunnen zeggen dat hij iemand is die de mensen confronteert met de toekomst, die de weg daarheen openbreekt. Hij heeft het over wegen die moeten worden geëffend, paden die moeten worden vrijgemaakt, zicht dat vrij moet komen. Confronteren is een woord met een harde klank. Maar eigenlijk betekent het gewoon: dichtbij brengen. Zo dicht bij dat je het niet langer uit de weg kunt gaan. In alle beelden die Johannes gebruikt in zijn preken zit dat nabije, hij beschrijft iets dat vlak voor de deur staat met uitdrukkingen als: De bijl ligt al aan de wortel van de boom.

Vaak is in de woorden van Johannes alleen het dreigende en het strenge van het oordeel gehoord, en dat is er zeker ook, maar de grondtoon die ik erin hoor is een heel andere toon en die moet ook hoorbaar zijn geweest zijn voor de mensen die zijn woorden toen hoorden. Hoe Johannes dat doet, ik weet het niet, maar hij weet mensen plotseling weer het gevoel te geven dat je zo sterk kon hebben toen je jong was: dat je de weg nog niet wist maar die weg wel heel graag wilde vinden en ook vast geloofde dat je hem vinden zou. Dat opene, dat verlangende.

Het volk was vol verwachting. Meer dan angst is het verwachting die ik hoor doorklinken in de vragen van de mensen, de tollenaars, de soldaten en alle anderen. *Zeg ons wat we moeten doen. Zeg ons hoe we moeten leven. Zeg ons wat ons helpen kan, wat we moeten doen opdat het leven goed wordt.* Hier spreekt een verlangen dat diep is weggezakt en plotseling weer wordt aangeraakt. Een verlangen dat wezenlijk is voor het mens-zijn, en dat je nog zo zuiver aan kan kijken vanuit de ogen van jonge kinderen, maar dat maar al te gemakkelijk raakt uitgedoofd of weggestopt. Uit angst, uit vermoeidheid, uit teleurstelling, om vele redenen, terwijl het toch de kern van ons wezen uitmaakt. Ik weet niet of er onder u zijn die afgelopen zondag de uitzending van de Verwondering hebben gezien, met de joodse filmmaker Frans Weisz. Tachtig jaar is hij nu, maar nog vol verlangen naar wat er nog zal komen, vol nieuwsgierigheid en levenslust. Terwijl zijn vader is vermoord in Auschwitz en zijn moeder de rest van haar leven moest vechten tegen zware depressies, wat op hem ook zijn weerslag heeft gehad, heeft hij een bepaald kinderlijk verlangen en liefde voor het leven weten te behouden. Indrukwekkend en aanstekelijk om te zien.

Wat Johannes doet is die levende kern van het verlangen in mensen weer blootleggen en aanspreken, en daarom wordt hij een verkondiger van de goede boodschap genoemd. Geen onheilsprediker, hoe scherp zijn woorden ook klinken over wat schade toebrengt aan het leven, maar bringer van goed nieuws. *Op deze en andere wijze spoorde hij de mensen aan en verkondigde hij hen het goede nieuws*, zo staat het er. Kies voor het leven, nu op dit moment kun je daarvoor kiezen. Nog steeds ligt de toekomst open. Je *hoeft* geen uitgeblust leven te leiden waarin het allemaal niet uitmaakt wat je doet. Je *hoeft* het niet op een accoordje te gooien met je eigen geweten. Je *hoeft* niet vast te lopen in angst en somberheid. Je bent hier niet voor niets. Je leven is iets kostbaars. Er wordt iets goeds van jou verwacht.

Maar wat is dat dan, vraag je? Wat wordt er dan van mij verwacht? Dat ligt veel dichterbij dan je denkt. Je hoeft niet ineens heel iets anders te gaan doen dan je nu doet, dat is een groot misverstand. Bekering betekent niet dat je een ander leven moet gaan leiden, maar dat je hetzelfde leven anders leeft. Bekering dat betekent: een wending ten goede. Als je nu alleen maar eens zou beginnen met het werk dat je gekregen hebt goed te doen, zodat je hart erin ligt, als je alleen maar eens zou beginnen met echt eerlijk te zijn tegen jezelf en anderen, zorgvuldig om te gaan met jezelf en met de mensen om je heen, dan ben je al op de goede weg. En als je probeert je hart te openen voor wie minder heeft dan jij. Want dat hoort er altijd bij. Dat je wat jij hebt niet voor jezelf houdt. Dat je je niet vastklampt aan wat je zelf hebt en wat je zelf bent, jouw bezit, jouw godsdienst, jouw mening, maar dat je een ander werkelijk toelaat in je leven. Dat je gaat leren dat de diepste wet van dit leven de wet van het delen is. En dat, al ben je misschien honderd keer gelovig opgevoed, al heb je Abraham als vader, jezelf beschouwt als iemand die nog aan het begin staat van dat leerproces en bereid bent om leerling te zijn. En de mensen zijn bereid en laten zich dopen. Wat is dat hoopvol. Alsof ze het leven opnieuw beginnen. Vol verwachting. Vol van een verlangen dat jong maakt. Het verlangen om te leven met open handen, om de kansen te zien die je gegeven worden, om te blijven groeien, met vallen en opstaan. Het ontkiemen van dat verlangen en die bereidheid, dat is Advent. Dat is de weg waarlangs God naar ons toe kan komen.

